دورگەی ئیپستین و هەما ماسۆنییەکان و چەند پێشبینی دیکە لە ڕۆمانی بەڕێگاوەی دڵشاد کاوانی.. سەروەر حمدامین

ڕۆمانی بەڕێگاوەی دڵشاد کاوانی ڕۆمانێکی سادیستی مازۆخیزمییە لە ساڵی ٢٠٢٠ چاپ و بڵاو بۆتەوە و چاپی دووەمی لە جل و نۆ کتێب ساڵی ٢٠٢٣ وڵاتی سوێد بڵاو بۆتەوە کە تێیدا کوشتن و چیژبینی لە خوێن و دەستدرێژی لە ترۆپکی ڕۆمانەکەدایە.
ئەم ڕۆمانە کوردییە زۆر پێشبینی گەورەی جیهانیی تێدایە، بەتایبەتی لە بارەی ئایندەی ڕۆژاوا و ڕێکخراوە ماسۆنییەکان و پێکدادانەکانی هەردوو شارستانییەتەکانی ڕۆژاوا و ڕۆژهەڵات و شەڕی نێوانیان، کە هێزێکی شاراوە جیهان بەڕێوە دەبات و و باسی چەندین ڕێکخراوی ماسۆنیی وەک خاچی خوار و بازنەیی و مانگ و ئەستیرە وەک هەما بۆ خاچپەرستیی و ئیسلامیی و پێکدادانی دەزگە سیخوڕییەکان لە ناوەندی ڕۆژهەڵاتی ناوین دەکات کە لەنێوان ئەدیبی مەزن، کە سەر بەئایینی جووە و عەفلەق سەر بەئایینی کرسیتیان ئەلیکترای زەردەشتیی و شەمرازی موسڵمان ڕوودەدەن. لە لاپەڕە (٢٦١)ی بەشی جۆری خوێن دەنووسێت: عەفلەق لە من گەنجتر بوو، بۆ تواناتر و کاراتر توانی زاڵبێ، بەسەر چەتەکان، بەسەر ناوچەکە بەسەر ئەدیب و بەسەر ئەستێرەی بازنەیی، هەموو گروپەکانی تری خستە ژێر ڕکێفی خۆی، هەموویانی کۆکردەوە و گشتمانی لە نێو خۆیدا تواندەوە، ئانو بانی نی سەرکردەی ((ڕۆخی مانگ و ئەستێرە)) و ئەلیکترا ڕابەری ((خاچی خوار)) هەمووی یەکخستنەوە. شکستمان بە ئەستێرەی بازنەیی هێنا، ئەمە ڕاپەڕینمان کرد و پادشایەتیمان تێکشکاند. نمونەی ئەو شەڕەی نێوان گروپەکان لەڕۆژئاڤای کوردستان بینمان چۆن ئەو ڕێکخراوە شاراوەیە گروپەکانی پێکدادان و شەڕی مەزهەبی و طائیفی لەو ناوەدا بەرپاکرد.

لە ڕۆمانەکەدا چوار کەس ڕابەرایەتیی دوورگەکە دەکەن، ئەلکترای زەردەشتیی و ئەدیبی مەزن، کە سەر بەئایینی جووە و عەفلەق سەر ئایینی کرسیتیانە، شەمراز سەر بە ئایینی ئیسلامە. هەرچورایان دەکەونە داوی سیخووڕەی مەزن کە ئەویش میخە جووە. دەشێ ئەمەش بە جەفری ئیپستین بناسرێت کە جەفری ئیپستین (بە ئینگلیزی: Jeffrey

(Epstein بازرگان و ملیاردێرێکی ئەمریکی بوو لە ٢٠ی کانووی دووەمی ١٩٥٣ لە شاری بروکلینی ئەمریکا لەدایکبووە دەستی بە کاری دارایی کردووە لە بانکی وەبەرهێنان بێر ستێرنز، دواتر کۆمپانیای تایبەتی خۆی بە ناوی J. Epstein & Co. ئەو بە پەیوەندییە بەرفراوانەکانی لەگەڵ کۆمەڵێک کەسایەتی دیار لە بازنەی دارایی و سیاسی و کولتووریدا ناسرابوو. خاوەنی دوورگەی لە ٦ی تەمووزی ٢٠١٩، ئیپستین جارێکی دیکە بە تۆمەتی فیدراڵی بە بازرگانیکردن بە منداڵانی خوار تەمەنی یاسایی لە ویلایەتی فلۆریدا و نیوویۆرک دەستگیرکرایەوە. لە ١٠ی ئابی ٢٠١٩ بە مردوویی لە ژوورەکەی خۆیدا دۆزرایەوە، لە ڕاپۆرتی پزیشکی دادوەریشدا گەیشتە ئەو ئەنجامەی کە مردنەکەی لە ئەنجامی خۆکوشتن بووە بە هەڵواسین، سەرەڕای ناڕەزایەتی پارێزەرەکەی و بڵاوبوونەوەی گومانی گشتی سەبارەت بە بارودۆخی مردنەکەی، کە بووە هۆی بڵاوبوونەوەی چەندین تیۆری پیلانگێڕی. بەهۆی گیانلەدەستدانییەوە، لە ٢٩ی ئابی ٢٠١٩ سەرجەم تۆمەتە تاوانکارییەکانی لەسەر هەڵوەشایەوە.
بەهەمان شێوە سیخووری مەزنی ڕۆمانی بەرێگاوە لە کۆتاییدا خۆی دەکوژێت و کۆمەڵێک نهێنی و نووسراو لە دوای خۆی جێدەهێڵێت. کە لە بەشی کۆتایی و لە لاپەڕە ٢٩٩ دەنووسێت: دەنگی تەقەی دەمانچەیەك لە ژوورەکەی بەرامبەرم هات، منیش بە چوختییەوە خۆم خزاندە نێو ژوورە بچووکەکە، لەوێ تەرمی سیخوڕەی گەورە بە دەمامك و جلی ڕەشەوە کەوت بوو، کاتێ چوومە سەری بە دەمانچەی دەستی گوللەیەکی لەسەری خۆیدا بوو، ئەو خۆی کوشت. لەبن دەستیدا دەسییەکی ئەستوور و کتێبی ڕەش پێبوو، سەرم بەرزکردەوە ماسکەکەی سەرم هەرماڵی سەیر لەوەدا بوو ئەو پیاوە میخەی جوو بوو، دەزانن میخە کێ بوو؟ دواتر بۆم دەرکەوت ئەو هەمان خاوەکێشی ئالەتەیی و گەورە مافیای بەندیخانە و ناوچەی سوێڕش بوو، هەروەها باوکی مێناز و نوژداری خاوەن بیرەکەی دامەزرێنەی هەرەمی نەبرگزانە.
هەروەها لەبارەی وردەکاریی زانیارێییە دزە پێکراوەکانی ناوچەی سووێڕش و کارە قیزەوەنەکان و بە دەرەوەی دنیای دەروە لە هەمان لاپەڕە دەنووسێت: منیش دەسییەکەم بەهێمنی لە بن دەستیەوە دەرهێنا و لەگەڵ کتێبە ڕەشەکە هەڵم گرت و چوومەوە لای بەزەواڵ، بەداخەوەم بە بەزەی هاوڕێم سەیرم کرد نووزەی لەبەر بڕابوو، بەزە سیاناو هەر لەوە گیانی بەرزی سپارد، دوایین شکانی دەنگی تەقە، یاری بە چارەنووسی نهێنییەکان و گەمەی کۆدەکانی کودەتا، لە کۆشك بە بەرژەوەندی شەمراز کۆتایی هات، شەمراز بە سانایی توانی دەست بەسەر کۆشك دابگرێ، لە جەنگی نێو کۆشکدا بەسەر چەتەکانی ئەستێرەی بازنەیی زاڵ بوو. چەتەکانی کوشتن و خوێن دوایین سەربازیان لە نێو

کۆشك بە کوشتن دا، عەفلەق و کوڕە کەڕولاڵەکەی کوژران.
دواتر بە هەمان چەشنی کە بە مردنی جێفری ئ□یپستین ئاشکرابوونی نهینییەکانی ڕۆمانووس دەڵێ: منیش دۆسییەکەم بەهێمنی لە بن دەستیەوە دەرهێنا و لەگەڵ کتێبە ڕەشەکە هەڵم گرت. واتا تەنانەت بە خۆ کوشتن و یان مردنیشی نهێنییەکان و دۆسییەکان کە بەناوی کتێبی ڕەش ناوی بردووه□ د□کەوێتە دەستی نارسیس و ئاشکرا دەبێت.
زۆر وردەکاری دیکە لەناو ڕۆمانەکەدا هەن کە جێگەی هەڵوێستە لەسەر کردنن و دەتوانین بڵێین ڕۆمانووس لە ئەنجامی قووڵببونەوە و خوێندەوەی بۆ ڕەهەندە فەلسەفییەکان بەتایبەتیی لەبارەی دادایزمیی و پووچگەرایی بەو ئاکامانە گەیشتووه□ ک□ ئایندەی جیهان پێی دەگات و ئەو حەوت ساڵ پێش ئاشکرابوونی تاوانکارییەکانی دوورگەکەی ئەمریکا پێی گەیشتووه□. ب□یە لە بەشی (١٧) هێرشی سوپا بۆ هەرێمی ئەشکەوت و چیایان... و لە لاپەڕە ٢٦٧ ی ڕۆمانەکە وردەکارییەکان بەمجۆرە دەخاتە ڕوو: سیخوڕی مەزن سەبارەت بەو گروپە و سەرهەڵدانی وای باس کرد کە کەسێکی بە ئەزموون لە کوشتن و لەناوبردن بونیادی ناوە، ئەوان ساڵانێك لە نێو شار و لە ناوچەویەکی دیاری کراودا، لە نێو شاری فومەن ئەوانە مافیا و دەستەیەکی ڕەشی یاخیبوو بوون. ئەوانە برا و هاوخەباتی ئێمە بوون، بەر لە خەبات و شۆڕش بەیەکەوە لە ناوچەی سوڕەش دزیمان و تاڵانیمان دەکرد و ئاژاوەمان دەنایەوە، بازرگانیمان بە مادەی هۆشبەر و بە مر□ق□و□ دەکرد، سەری خەڵکمان دەبڕی، دەستدرێژیمان دەکردە سەر ژنان و سنگمان لە پیاوان دەبڕی، ئەم تاوانە لە ڕۆژئاوڤای کوردستانیش بینی کاتێک کە چەندین تاوان لەلایەن هێزەکانی سوریا کردیان بەرامبەرشەڕڤانان، بەڵام نێوان ئێمە و ئەوان درزی تێکەوت، پێکها□□خشاین و لە یەکمان گیر کرد، ئەندامانی یەکترمان دەکوشت.

لەم ڕۆمانە و لە بەشی ج□زی خوێن دڵشاد کاوانی باسی هەرێمێکی دابرڕاو و دورگەیەکی سەربەخۆ دەکات کە شارێکی دابڕاوە بەناوی ناوچەی سووڕەش. کە واتای ناوی لە ڕەنگی سووری خوێن کوشت وکوشتاری ماسۆنییەت و تاریکایی و ڕەشی دادایزمییەوە هاتووە. کە تێدا دەسترێژیی دەکرێتە سەر ژن و منداڵ و گەرەوە و بچووک. ئەم ناوچەیە لەلای کەسێکێ جوولەکە بەناوی سیخووڕی باڵا کە ناوی بە خاوەکێش و میخۆ جوو هاتووە بە نهێنی بەڕێوە دەبرێت.
سەبارەت بە باند و دەستەکە کە لە ڕۆمانی بەڕێگاوە خواردنی گوشتی مردوو و دەست و قاچ و بازوو و خوێن فڕکردن لەوێ ڕەوایە و ئولفەتیان پێوە گرتووە. لەهەمان بەش و لە لاپەڕە (٢٨٠) لەسەر زاری ئۆدیب بەم پەڕەگرافە دەچێتە ناو وردەکاریی ڕوودەوەکان و

دەنووسێت:

هەر کاتێ ئاژیری لێ دەدا و چرا ڕۆنییەکان دەکوژاندەوە و دواتر پێیان دەکردنەوە، دەبوایە بچین ب□ ه□□□ی مەرگ ئەو هۆڵەی جێگای مەراسیمی پەرستش بوو، لەوێ کورسییەکی تەنیا داندرا بوو، لە بەرزاییەك ئۆدیب وەك شا دادەنیشت دەبوایە ئێمە و سەرجەم ئەندامانی گروپەکە لەو مەڕاسیمە بەشداربین. سەرەتا قوربانییەکیان دەهێنا لە بەردەم ئۆدیب بە ئازار دەیانکوشت، کوشتنەکان جیاواز بوون قوربانییەکانیش جۆراو جۆر بوون. هەموو ڕەگەز و تەمەنێکی تێدا بوو، ژن، منداڵ، پیر، گەنج، پەککەوتە، شێت، عاقڵ، گەورە و بچووك، کۆك و پۆشتە و ڕووت و ڕەجاڵ. جۆری کوشتنەکەشیان بە دڵی سەرۆك بوو، هەندێك بە تەور و پاچە دەقڵیشان، هەندێکیان بە دەرزی هەموو گیانیان کون کون دەکردن. تا خوێن لە ئەعەزای لە شیانەوە فیچقەی دەکرد، بەشێکیان بە چەقۆ و سەربڕین و بە خاکەناس و بە تەور و چەقۆ و چەتاڵ، یا خود بە مقەست هەموو گیانیان لەت لەت دەکردن، یان ئەوەتا تیزاب خۆریان دەکردن هەموو گیانیان دەتلایەوە، یا ئەوتە مسی سوورکراوەیان دەکردنە گەروو، ئەو مردنانەی کە هیچ جەلاد و پیاوکوژێك بە خەیاڵشیان نایێ. هەندێ جار بە دەکەس زیاتر دەکەوتنە گیانی کەسێك بە مووس و کەتەر تا هەموو گیانی دەبوو بە خوێن و گۆشتیان دادەماڵی، یان ئەوەتا پێنە ورگانێیان پێ دەکردن تا دەمردن.

هەروەتر لە ڕۆمانەکەدا هاتووە:

ڕاماڵینی پێست بە زیندوویی چاوان و نینۆکیان دەرکێشان، دەم و لێو کەپو و گوێ بڕین، ڕۆژێك پیاوێکیان هێنا زۆر گریا و پاڕایەوە، لموزی لە پێڵاوی سەرۆك دەخشاند، دەگریا شین و شەپۆڕی دەکرد، نووزایەوە: سەرۆك دەستم بە دامێنت من خاوەنی نۆ منداڵم بەزەییتان بە من یان بە منداڵەکانم دابێتەوە. سەیرم کرد سەرۆك ئۆدیب چاوی پربوو لە فرمێسك، قورماندی: ئەوا من لە کوشتنت چاوپۆشیم کرد و شانسێکت پێ دەدەم. فەرمانیدا: مەیکوژن تەنیا خوترە تەپەی بکەن. نە من و نە قوربانییەکە نەماندەزانی خوترە تەپە چیی□؟ ب□□□ام مێناز یەکەم کوشتن بوو سەری بخاتە لاوە بە چاوی خۆم بینیم پانتۆڵی کابرای داماویان هێنایە خوارەوە گەڵ و گونیان خستە سەر کۆتکێك و بە هەموو هورووژمییەوە کابرای جەلادی قۆڵ و باسك ئەستوور، کوتکێکی س□□ر ئاسنی بەرز کردەوە کێشای بە گونی کابرا، لە بڕی ئەو قەلەندەرە من ژانە سکم گرت، ئەو بەستەزمانە هاواری لێ هەڵسا دەیقیڕاند، وەك گا دەیبۆڕاند، چوار دەستە بردیانە دەرەوە،

باوەڕناکەم هەڵی مانەوەی لە ژیانی بۆ ڕەخسابێ. من لێتان ناشارمەوە ئەو ماوەی لە نێو چەتەکانی ئەشکەوت و عاشقانی خوێن ئەوەندەم خوێن خواردەوە ڕۆنببووم، ئەوەندەم گۆشتی قۆڵ باسکی پیاو پشت و ڕان و مەمکی ئافرەت و سەر و پێی منداڵانم خوارد وەك گورگم لێهاتبوو.

تووشی نکرۆفیلیا و نکرۆفلوجیا و سادیستی ببووم، هیچ هەستێکی مرۆڤ بوونم نەما وەك وەحشی و دڕندە بووم، سەرەتا دەمویست مرۆڤ بم هیچێك لەو کارانە نەکەم کە ئەوان دەیانکرد، بەڵام هەر لە سەرەتاوە بینیم چەند کەسێکیان گرت بە زیندوویی چاوان گەز و قەپیان لێ دەگرتن، گوایە سیخوڕن چونکە لە گنخاوی خوێن و خواردنی گۆشتی مرۆڤ سڵەمینەتەوە. من بەتەواوی وەرس و بێزار ببووم، هەموو شەوێك ئەو شتانەی دەمخوارد دەمهێنایەوە لە هەر گۆشت خواردنێك دەچووم خۆم دەڕشاندەوە و هێڵنجم دەدا.

نووسەر هەرسێ ئەفسانەی (نارسیس و ئۆدیب، ئەلیکترا) ی لەڕۆمانەکەدا بە شێوازێک سەرنج ڕاکێش مەزراندۆتەوە کە تەنانەت پەیوەندی خوێنی لەنێوان کاراکتەری (نارسیس و ئۆدیب) دروست کردووە.

لایەنێکی تری ئەو ڕۆمانە سادستیە، کە سادیزم: لە دەروونزانی دا نەخۆشیەکە کەسەکان وا لێدەکات حەز بە ئازاردانی دەروونی ئەوانی تر بکەن، هەروەها لە نێو ڕۆمانکەدا باس لە چەند گروپێکی توندڕەو و تاوانکار دەکات، یەکێک لەو گروپانە هاوشێوەی گروپی توندڕەوی داعش ئەهاتنە بەرچاوم، کە جگە لە جیهاد و خوێنڕێژی هیچ ئامانجێکیان نەبوو، ئەو شەڕەی فەڵەستین و ئیسڕائیل، ئەو شەڕە و پێکدانانەی نێوان ئاینەکان و گروپەکانی بیر خستمەوە کە لە نێو ڕۆمانەکەدا یەکێک لە گروپە توندڕەوەکان کە هەڵگری فکری مانسۆنی□ت بوون لە لایەن سێ سەرکردەوە ئەوانیش(تۆماس، ئۆدیب، مێخۆی جولەک) سەرکردایەتی دەکران،گروپێکی ئیسلامی تریان لەلایەن (نارسیس، شێمراز، بێزواڵ) سەرکردایەتی دەکران و هەوڵیان ئەدا بە تونێلەکان بگەن بە کۆشکی سەرکردایەتی و نهێنییەکان، ئەم گروپانە شەڕو ئاژاوە و کوشتارێکی زۆر دەنێنەوە و خوێنی چەندین بێ تاوان لەم نێوەندە دەڕێژن لەنێویاندا مندا□□ و ژن وکەسانی بەتەمەن.

ئەوەی ڕۆمانی بە ڕێگاوەی خوێندبێتەوە ئەوە دەزانێت ئەم ڕۆمانە پڕە لە نهێنیی و کۆد و ڕەمزی سەرسووڕهێنەر، کە دەتوانین بڵێین تا ڕادەیەکی زۆر نووسەر پیشی ڕوودا□کان کەوتووە و ڕەنگە لە ئایندە شتی چاوەڕوانەکراوی دیکەمان پێ ئاشنا بکات تەنیا ئەوەی پ□و□یست□ د□ب□ت تووژەران وردتر لەسەر دەق و ڕوودا□کانی نێو ئە ڕۆمانە بوەستن، گەر نووسەری ئەو ڕۆمانە کورد نەبوایە ئەوە لە دنیادا

تەقینەوەیەکی گەورەتری بەدوای خۆیدا دەهێنا.

سەرچاوە:
دەشاد کاوانی ڕۆمانی بەڕێگاوە چاپی ٢٠٢٠ چاپخانەی جەنگەڵ تاران.
ڕۆمانی بەڕێگاوە وەک ڕۆمانی پێشبینیکار خوێندنەوەیەک بۆ ڕۆمانی (بەڕێگاوە)ی دەشاد کاوانی. ڕۆژنامەی هەولێر. بەرواری ٣٠/١/٢٠٢٤ سەروەر حمدامین.

کتێب \ ڕەخنەی ڕۆشنبیری تیۆری و زاراوە.. د. نەوزاد ئەحمەد ئەسوەد

بۆ خوێندنەوەی ئەم کتێبە کلیکی ئێرە بکەن..

NawzadAhmadAswad_RaxnaDownload

ئافرەت لە بزوتنەوەی ڕزگاریخوازی هۆزی هەمەوەندا.. نووسینی: محەمەد سەران

دیارترین دیاردەی بزوتنەوەی هەمەوەند کە سەرنجی مێژوونووسان و سیاسەتمەدارانی بێگانە و بیانی ڕاکێشابێت ، ئەوەیە کە ئافرەت باڵادەستییەکی سەرەکی هەبوو لەم بزوتنەوەیەدا ئەم ڕاستییە لە دوو خاڵدا ڕوونی دەکەینەوە.
١- زۆر سەیر و سەمەرەیە ئەمڕۆ لەکوردستانی ڕزگارکراوی باشوور دەیان ڕێکخراو و سەنتەری ژنان و ئافرەتانی باڵادەست هەن ، کەچی نەم دی ڕۆژێک لەڕۆژان ڕۆڵی گرنگی ئافرەتی ئەم هۆزە بخەنە نەو

پڕۆگرامی توێژینه□وه□ و باسی لەسەر کرابێت ، نەک وەک پڕوپاگەندە بۆ
ئەم هۆزە ، بەڵکو بۆ بەرز بوونەوە و زیادکردنی بەهای ڕۆڵی
ئافرەتی کورد ل□ بزوتنەوەی کوردایەتی وەک میللەتانی دی کەوا
مێژوویی بزوتنەوەی ئافرەتان دەبەستنەوە بەڕۆژانی مێژوو و
چالاکییەکانیان لەژییانەوە و ژیانی گەلەکەیاندا.
٢- ئەگەر بەچاوی توێژینەوەیەکی زانستی و ب□ بێلایەنی لێکی بدەینەوە
، دەردەکەوێت ل□ مێژووی کۆمەڵایەتی کوردایەتیدا دەست نیشانی دەیان
ئافرەتیان کردووە ، کەوا قورسایی خۆیان هەبووبێت ، بەڵام
لەلایەنێکی ترەوە دەبینین بەئاشکراو وەک راستیەکی حاشاهەڵنەگر
لەهیچ کام لەشۆڕشە ن□ بەزەکانی کورد لەسەرانسەری کوردستاندا هەر
لەسەرەتاوە هەتا ئێستا ئەگەر بزوتنەوەی قارەمانانەکەی کوردی
باکوری کوردستانی لێدەربکەین کە ئافرەت ڕۆڵێکی زۆر بەرچاوی هەیە.
هیچ شۆڕشێکی ڕزگاریخوازی کورد وەک ئەوەی هەمەوەند ڕۆڵ و قورسایی
ئافرەتی بەخۆیەوە نەبینیوە. ئەم بیر و ڕایە نووسەرانی بیانی زۆر
دووپاتیدەکەنەوە.

مێجەرسۆن لە کتێبەکەیدا ڕوونی دەکاتەوە و دەڵێت : ئافرەتی
هەمەوەند بەشداری شەڕی خۆپاراستنن ، چاکترین و بەهرەمەندترین
چەکدارن ، سوارێکی شەڕکەری بێهاوتان.

هەروا جارێکیتر مێجەرسۆن بەمشێوەیە دووپاتیدەکاتەوە و دەڵێت :
هەمەوەندەکان ئافرەتەکانیان لەجەنگدا لەگەڵ خۆیاندا بوون ؛ ل□ پشت
گردەکان و بەردەکانەوە بوون.

وەک ئاشکرایە ئەمە بۆ دەنگی زەقی ئافرەتی کوردی هەمەوەند
لەمەیدانی جەنگدا.
مەچەلەکێنەوە لەگوللەی جەندرمەی تورک هەرچەندە بناغەی دووەمی
بزوتنەوەی کورد خۆی لەچوارچێوەی سیستەمی باج سەنین بوو ، ئەمەش
بەجۆرێک بوو کە چەند مەرجێک جێبەجێدەکرا وەک :
بەهیچ جۆرێک ڕێگە بەئافرەت ناگرن هەرچەندە پارە و خشڵ و زێڕی
زۆریشیان پێبێت. هەر لەسەر ئەم مەرجە دەیگڕنەوە کە جارێک کۆمەڵێک
دەچنە خزمەت شێخ مەحمود (شێخی نەمر) بۆ سکاڵا دەڵێن :
هەمەوەندەکان تاڵانیان کردین هەرچی پارە و زێڕ هەبوو لای فڵانە ژن
بوو لێیان سەند ، شێخ مەحمودیش دەڵێت : بەگۆڕی کاک ئەحمەدی شێخ
هەمەوەند نەیکردووە چونکە هەمەوەند خوورەوەشتیان ڕێگایان نادات
ژن ڕووت بکەنەوە و لای هەر ژنێک خشڵ هەبێت پارێزراوە.
لەخاکی موسوڵمانان هەتا لەنێو شارانی تری کوردا بەدەگمەن
هەرنەبوو لەسنوری خۆیان لادەدەن بەنیسبەت ئافرەت.

لە بواری ڕێزگرتنی پایەی بەرزی ئافرەت و جۆری مامەڵەی جەنگاوەرانی هەمەوەند لەگەڵ ئافرەت ، مامۆستای خوالێخۆشبوو تۆفیق وەهبیش ئەم ڕاستییە دووپاتدەکاتەوە و دەڵێت : ومن اهم اخلاقهم عدم تعرضهم للنساء وقاطبة وان كان يحملن الذهب والجواهر ، وقد اشتهروا بنظافة الملبس.
واتا : لەڕەوشتیان بەهیچ جۆرێک نابێت توخنی ئافرەت بکەون ئەگەر زێڕ و گەوهەریشیان پێبێت.

لەگەڵ ئەوەشدا دەبینین ڕۆڵی ئافرەتی هەمەوەند لە بەشداری جەنگ و شەڕدا زۆر ئاشکرایە ، بەجۆرێک بەشداری شەڕ بێت لەگەڵ برا جەنگاوەرەکان شان بەشان و یاخود دەستی یارمەتی و پشتگیری بووبێت. وەک دەیگێڕنەوە ورەی پێڕاینیان بە بەرەکی سوارەکاندا کردووە و بەدەنگی بەرزەوە ئەم هۆنراوەیان وتووەتەوە :

سواری ترتان بۆ هات
بە بەرگی پێڵاوە
بەتیرئەی سعن مەل بەحەواوە.

ئەم ڕاستییەی سەرەوە مامۆستا پیرەمێردی خوالێخۆشبوو زۆر بەجوانی دوپاتیدەکاتەوە لەم هۆنراوە نایابەدا :

ئەوسا کە جوامێر دەنگی دلێر بوو
تیپی هەمەوەند ژنیشیان شێر بوو.

جەهان خان کە بە جەهانە ڕەش ناسراو بووە ، یەکێک بووە لەو ژنانەی کە سەرکردایەتی سەت سواری هەمەوەندی کردووە. حاجی سەیاحیش لەنووسین و یادەوەرییەکانیدا باسی ڕۆیشتنی خۆی بۆ قەسری شیرین و ماڵی جوامێر دەکات. لەبارەی کچەکەیەوە دەڵێت : دخترش با صد سوار حاضر بجنگ میشود.
واتا : کچەکەی جوامێر بە سەت سوارەوە ئامادەیە بۆ شەڕ.
جمال بابان لە باسەکدا ناوی سێ ژنی هەمەوەندی هێناوە ، ئاهوی کچی عەول قادری ڕەحانی سەتەبەسەر ، فەقێ پیرەزەی خاڵۆ ، جەهان کچی جوامێر. ئەم ژنانە لەگوێ بەینی یەک تابور جەندرمەی عوسمانیدا بەشدارییان کردووە ، پاشان ئەم تابورە ناونرا تابوری گوێ بەاو. خۆمیش لە دێڕە شیعرەکدا دەڵێم :

ژنیش وەک پیاو شەڕش دەکات لە سنە و کرماشانەوە
هەمەوەندیش گشت هاتە دەنگ وتیان بەسە چەوسانەوە.

ئەو کەمەڵە ژنە شۆڕشگێڕانەی کە لەسەرەتای بزوتنەوە هێزی هەمەوەند بە بەرهەڵستی حکومەتی عوسمانی یاخود فارسی داگیرکەر ساڵی ١٧٨٧

هەر یەکەکیان سەرپەرشتیکەری کۆمەڵێک بوون لەژن و لەپیاو شان بەشانی تێکڕای جەنگاوەران. وەک :

١- لە پێشەنگی شەڕ بێ جیاوازی.

٢- ورە بەرزکردنەوەی شەڕکەران.

٣- گواستنەوەی بریندار و کوژراوەکان بوو لە پێشەنگی شەڕدا.

ئەمە بەشێکی بچووکە لەو قارەمانێتیانەی ئافرەتانی هۆزی هەمەوەند. ئەگەر توێژەران و مێژوو نووسان لێکۆڵینەوەی زیاتر بکەن بەڵگەنامەی زیاتر دەست دەکەوێت لەسەر خەباتی ئافرەت لە هۆزی هەمەوەندا.

سەرچاوەکان :

١- کەریم ئاغای هەمەوەند ، هۆزی هەمەوەند و بزوتنەوەی ڕزگاریخوای کوردایەتی ، چاپی یەکەم ٢٠١٠ .

٢- سەرتیپ محەمەد ئەمین ، هەمەوەند لەسەردەمی دەوڵەتی عوسمانیدا ، چاپی یەکەم ٢٠٠٨ .

٣- جمال بابان ، گۆڤاری ڕۆشنبیری نوێ ، ئاوڕێک لە مێژووی هەمەوەند ، بەغداد ، ساڵی ١٩٨٧ . ژمارە ١١٤ .

هەموو ڕێگاکان دەچنەوە پەکین.. هەڵۆ حەسەن

لە سەرەتای ساڵی 2026ەوە،جیهان چووەتە قۆناغێکی نوێ لە نادڵنیایی و ڕکابەری ئابووری و گۆڕانی هاوپەیمانییەکان خێرایی ، یەکێك لە پێشهاتە سەرنجڕاکێشەکان لەم دیمەنە پەرەسەندووەدا گەشەسەندنی دیپلۆماسی چینە، بەتایبەتی لە کاتێکدا هاوپەیمانە تەقلیدییەکانی ئەمریکا هەڵوێستە ستراتیژییەکانیان لەگۆڕاندایە بەرەو چین،لەم نێوەدا پەکین شایەتی شەپۆلێکی نائاسایی سەردانی دیپلۆماسی ئاست بەرزی وڵاتانی جیهان بوو کە ماوەیەکی زۆرە لەگەڵ ئەمریکادا هاوپەیمان بوون، لەوانە کۆریای باشوور، ئێرلەندا، کەنەدا، فینلاند و بەریتانیا. ئەم هەڵکشانە دیپلۆماسییە بە ڕێکەوت نەبوو. بەڵکو

ڕەنگدانەوەی گەشەسەندنی نائارامی لەنێو هاوبەشەکانی ئەمەریکا بوو دوای گەڕانەوەی دۆناڵد ترەمپ بۆ کۆشکی سپی و زیندووکردنەوەی کارنامەی "ئەمریکا یەکەم" — بەتایبەتی هەڕەشەی نوێبوونەوەی باجی بازرگانی، تەنانەت لە دژی هاوپەیمانە نزیکەکانی ئەمەریکاش، زۆرێك لە چاودێران سەرەتا پێشبینیان دەکرد کە سەرۆکایەتی دووەمی ترەمپ فشارە ئابووری و سیاسییەکان لەسەر چین چڕتر بکاتەوە. بەڵام پێشهاتەکانی ئەم دواییە دەرئەنجامی پێچەوانە پیشان دەدەن. لەبری گۆشەگیری، پەکین "سوڕانەوە بەرەو چین"ی نوێبوونەوەی بەخێییەوە بینیوە کە بەدوای سەقامگیری و دەستڕاگەیشتن بە بازاڕ و پێشبینیکردنی ستراتیژیدا دەگەڕێن، ئەم گۆڕانکارییە بە ڕوونی لە ڕاپۆرتێکی ڕۆیتەرزدا ، بە ناونیشانی "ساڵێك دوای سەرۆکایەتی ترەمپ، سوڕانەوە بۆ چین"، لە ڕاپۆرتەکەدا ئاماژە بەوە کراوە کە لە کاتێکدا واشنتۆن ڕێوشوێنی بازرگانی تاکلایەنەی پەیڕەو کردووە، زۆرێك لە وڵاتان هەوڵەکانیان خێراتر کردووە بۆ هەمەچەشنکردن دوور لە وابەستەیی ئابووری کە سەنتەری ئەمەریکایە، لە ئەنجامدا چین نەك تەنها پەیوەندییەکانی لەگەڵ هاوبەشە بازرگانییە گەورەکان بەهێزتر کردووە بەڵکو زیادەیەکی بازرگانی تۆمارکردووە، ئەمەش پێگەی خۆی وەك پایەیەکی ناوەندی ئابووری جیهانی بەهێزتر کردووە، توخمێکی سەرەکی پشت سەرکەوتنی دیپلۆماسی چین لە یەکدەنگی سیاسەتەکانیدایە. بە پێچەوانەی ستراتیژییەکانی ڕۆژئاوا کە زۆرجار بەهۆی خولەکانی هەڵبژاردن و جەمسەرگیری سیاسی ناوخۆییەوە داڕێژراون، چین ئەولەویەتەکانی دیپلۆماسی درێژخایەنی پاراستووە — بەتایبەتی پەیوەندییەکانی لەگەڵ باشووری جیهان.

ئەم ڕێبازە جارێکی دیکە بە بڕیاری ساڵانەی وەزیری دەرەوەی چین نیشاندرا کە ئەفریقا بکاتە یەکەم شوێنی سەردانی دەرەوەی وڵات — نەریتێکی دیپلۆماسی کە هەڵگری هێمایەکی سیاسی بەهێزە. لە ڕێگەی وەبەرهێنانی ژێرخانی ئابووری و هاوبەشی بازرگانی و دارایی پەرەپێدان، چین پەیوەندییە ئابوورییەکانی لەگەڵ وڵاتانی ئابووری تازەپێگەیشتودا چەسپاندووە، ئەم پەیوەندیانە ڕۆڵێکی بەرچاویان هەبوو لە پشتگیریکردنی وڵاتەکە بۆ گەیشتن بە ئامانجی گەشەی بەرهەمی ناوخۆیی 5%ی چین لە ساڵی 2025، لە سیستەمێکی نێودەوڵەتیدا کە تادەت پارچە پارچە دەبێت — کە بەهۆی شەڕ و سزاکان و بەرزبوونەوەی ناسیۆنالیزمی ئابوورییەوە — چین بەردەوامە لە جێگیرکردنی خۆی وەك هێزێکی سەقامگیرکەر بۆ گەشەی جیهانی. بۆ زۆرێك لە وڵاتان، پەیوەندی لەگەڵ پەکین چیتر بەهۆی ئایدۆلۆژیاوە بەڵکو بە پراگماتیزمەوە دەجووڵێتەوە، دەستڕاگەیشتن بە بازاڕی چین، بەشداریکردن لە زنجیرەکانی دابینکردنی جیهانی و هاوکاری لە

چوارچێوەی فرەلایەنەدا بوونەتە پێکهاتەی سەرەکی پلاندانانی ئابووری نیشتمانی — بەتایبەتی بۆ ئەو دەوڵەتانەی کە بەدوای دەربازبووندا دەگەڕێن لە گێژاوی جیۆپۆلەتیکی، ئەو پێشهاتانەی لە سەرەتای ساڵی 2026دا بینران، جەخت لەسەر واقیعێکی فراوانتر دەکەنەوە: پەیوەندییەکانی دەسەڵاتی جیهانی چیتر بە پلەی یەکەم بە هاوپەیمانییە سەربازییەکان پێناسە ناکرێت، بەڵکو بە خۆڕاگری ئابووری، پێشبینیکردنی دیپلۆماسی و دیدگای ستراتیژی درێژخایەن پێناسە دەکرێن، مەرج نییە شوێنپێی دیپلۆماسی فراوانبوونی چین ئاماژە بێت بۆ ڕووبەڕووبوونەوە، بەڵکو گونجاندن بێت — پڕکردنەوەی بۆشاییە سیاسی و ئابوورییەکان کە بەهۆی نادڵنیایی لە شوێنەکانی دیکەدا دروستکراون. لەگەڵ بەردەوامبوونی پەرەسەندنی سیستەمی نێودەوڵەتی، پێدەچێت ڕۆڵی پەکین وەك بزوێنەری چالاکییە ئابوورییە جیهانییەکان بە شێوەیەکی بەردەوام بەهێزتر بێت.

خودا لە ڕۆحی پاکیزەیی دایکدا.. خوێندنەوەی دەق/ ستار ئەحمەد

دەقی شیعرەکە

ئەو خودایەی دایکم خۆشیدەویست
قوبادی جەلیزادە

ئەو خودایەی دایکم نوێژی بۆ دەکرد لە منداڵی ساوا دەچوو، ڕۆحی سپیتر لە بەفری یەکشەوە
هەموو سپێدەیەک سەبەتەیەک گوڵی هەڵدەڕشتە سەر بەرماڵەکەی دایکم
خۆری ڕاسپاردبوو زستانان سەلەکەی بە گەرم بکاتەوە
هاوینان بە شنەی دەگوت گەردنی بە باوەشێن بکات
مانگی بە دەهێنا بەر پەنجەرە تا بە تریفە دەستنوێژ هەڵگرێت
کە تەسبیحەکەی دەپسا دەنک دەنک بۆی دەهێنییەوە
ئەو خودایەی دایکم بۆی دەنوشتایەوە
لە قەراخی ڕووبار و لەنێو دارستانەکاندا بلوێری لێ دەدا

-موزیکژ□ن بوو
ب□ ئاسمان و د□ریا و چیاکاندا، تابلۆ ڕەنگینکانی هەڵدەواسی
-ش□و□کار بوو
ل□ ن□و ه□لان□ی کۆترەکاندا گەنمی ئارامی ڕۆ دەکرد
کلێتەی لە بەفر دەچنی و دەینا یە سەر سەری چیا
دەستی کانی دەگرت تا دەیگەیاندە ب□ر□پ□ی درەختە تینوووەکان
ئەو خودایەی دایکم لێی دەپاڕایەوە
هاونیشتمانی پەپوولە و
هاوزمانی گوڵ و
دۆستی خاڵخاڵۆکە بوو
ئەو خودایەی دایکم خۆشیدەویست
تۆقێنەر نەبوو
سەرقاڵ نەبوو ب□ ه□□□ایسانی ئاگری دۆزخ
شمشێری هەڵنەدەگرت

خوێندنەوەی دەق / ستار ئەحمەد

ئەم دەقەی قوبادی جەلیزادە، یەکێکە لە هەرە دەقە بێگەرد و قووڵەکانی ئەدەبی هاوچەرخی کوردی کە تێیدا شاعیر مانا باوەکانی پیرۆزی ڕادەماڵێت و لە جیاتی ئەوە، وێنەیەکی نوێ و ئینسانی بۆ چەمکی خوداوەند تاشێت. شاعیر لێرەدا دایک دەکاتە ناوەند و سەرچاوەی ناسینی ڕاستەقینە، چونکە دایک لای ئەو هێمای سۆزێکی بێبەرانبەرە، هەربۆیە ئەو خودایەی دایکیش دەیناسێت، ناتوانێت خودایەکی ترسناک و سزادەر بێت. ئەم هەڵبژاردنەی دایک، بۆ ئەوەیە کە پێمان بڵێت پەیوەندیی مر□ق و خودا دەبێت لە جۆری پەیوەندیی نێوان دایک و منداڵ بێت؛ پەیوەندییەک کە بنەماکەی بەزەیی و پاراستنە، نەک هەڕەشە و تۆقاندن. تێڕوانینی قوووڵی ئەم دەقە لەوەدایە کە خودا لە چوارچێوەیەکی ئایینیی وشکەوە دەگۆڕێت بۆ هەستێکی ڕۆحیی بەردەوام کە لە ناو سروشت و جوانییەکاندا ئامادەیی هەیە. کاتێک شاعیر دەڵێت خودا لە منداڵی ساوا دەچێت، مەبەستی ئەوەیە کە جەوهەری بوون، بێتاوانی و بێگەردییەکی ڕەهایە. لێرەدا خودا وەک خزمەتکارێکی میهرەبان دەردەکەوێت کە پێڵاوی دایک گەرم دەکاتەوە و تەسبیحە پچڕاوەکەی بۆ دەهۆنێتەوە. ئەم وێنانە خودا لە پایە بەرز و دوورەدەستەکەی دادەبەزێنێتە ناو کایە سادەکانی ژیان، بەمەش پیرۆزی لە ناو سادەییدا دەد□ز□ت□وە و چیتر مرۆڤ لە خوداکەی ناترسێت، بەڵکو دەبێتە هاونشینی.
لەم گەشتە هونەرییدا، خودا وەک شێوەکار و ئاوازژەن دەردەکەوێت.

ئەم گەورەترین مانای ژیاندەستییە؛ چونکە هونەرمەند هەمیشە خەریکی خوڵقاندنی جوانییە، نەک وێرانکاری. ئاسمان و چیا تەنها تەن نین، بەڵکو تابلۆی ئەون، و شمشاڵژەنی ناو دارستانەکان خودی ئەوە. شاعیر لێرەدا خودایەکی ژینگەییمان پێ دەناسێنێت کە هاونیشتمانی پەپولە و هاوزمانی گوڵە. ئەمە نیشانمان دەدات کە پەرستنی ڕاستەقینە لای شاعیر، لە ڕێگەی تێڕامان لە سروشت و پاراستنی جوانییەکانییەوە دەبێت؛ هەر لە گەیاندنی ئاو بە درەختێکی تینووەوە تا ڕۆکردنی گەنم لە هێلانەی کۆترێکدا. شاعیر لێرەدا خودا لە ناو جەرگەی سروشتدا دەبینێتەوە، بەڵام بە جۆرێک کە سروشت دەبێتە ئامرازێک بۆ دەربڕینی سۆزی خودایی. توخمەکانی سروشت وەک خۆر و با و مانگ، ئەرکیان خزمەتکردنی دایکە. ئەمە نیشانەی ئەوەیە کە لای جەلیزادە، هەموو گەردوون بۆ ئەوە خوڵقاوە کە مرۆڤ تێیدا هەست بە گەرمی و میهرەبانی بکات. سروشت لێرەدا زمانحاڵی خودایە بۆ دەربڕینی ئەوەی کە مرۆڤ تەنیا نییە.
جەلیزادە لەم ڕاگەیاندراوە مرۆییەدا، بە تەواوی ئەو خودایە ڕەت دەکاتەوە کە بە شمشێر و ئاگری دۆزەخەوە بناسرێت. ئەو مێژووی ترس ئاوەژوو دەکاتەوە و پێمان دەڵێت کە گەورەیی هێزی باڵا لە تۆقێنەر نەبووندایە. ئەم دەقە داڕشتنەوەی بەرنامەیەکی نوێیە لە نێوان مرۆڤ و پیرۆزیدا، کە تێیدا تەنیا جوانی و میهرەبانی دەبێتە پێوەری ڕاستی. شاعیر بەم کارەی نەک هەر ڕێچکەیەکی نوێی لە شیعری کوردیدا داهێنا، بەڵکو دەرگایەکی کردەوە کە تێیدا خودا هێندە بچووک دەبێتەوە لە ناو دەستی دایکدا جێی دەبێتەوە، و هێندەش گەورە دەبێتەوە کە هەموو گەردوون دەبێتە نیشانەیەک لە ئەوینەکەی. ئەم شێوازە نووسینە کاریگەرییەکی بنەڕەتی لەسەر نەوەی نوێی شاعیرانی کورد جێهێشتووە، نەک تەنیا لە ڕووی زمانەوە، بەڵکو لە گۆڕانکاریی بینین و تێڕوانین بۆ جیهان، کە تێیدا خودا چیتر تۆقێنەر نییە، بەڵکو دەستێکی هەمیشەیی مرۆڤە و لە نێوان پەنجەکانی دایکدا نیشتەجێیە.

تێکچووی گێژاو.. کەنعان مەدحەت

با خۆیی لێ کردووم بە شوان
شەپۆل وەنەی پەز

لەبەر دەدا
شکم لێ نییە
تەنها تێکچووی گێژاو بووبێتم
وەیان هاژو وژی زەریا
چلۆن بە باع□ □انەمەڕ
تەشبی بکرێ و
بشچێتە سەر ؟

سەرتاسەری ئاڵۆزستان
بە نیازی ڕاستکردنەوە
سەروقنگ لە قاڵب
جێکراوە
پرس ئەوە نییە
کەی بەرهەمی کەڕوو گرتە
ل□ ناو ببەن
ئەوانەی لێی دەنێن
ئەوانەی لێی
دەنێن
لێی ..

هـــاوارێک لەپێنـــاو ژیـــان و شکاندنی بێدەنگی

بەیاننامەیەک بۆ ڕای گشتی و ویژدانی مرۆڤایەتی

لە کاتێکدا کە دیمەنە تراژیدییەکانی (باکوور و ڕۆژهەڵاتی سووریا) و شەپۆلی ناڕەزایەتییەکانی (ڕۆژهەڵاتی کوردستان و ئێران)، لاپەڕەیەکی دیکەی خوێناوی لە مێژووی ناوچەکەدا دەکەنەوە؛ ئێمە وەک کۆمەڵێک ناوەند و ڕێکخراوی ڕۆشنبیری، ئەدەبی و هونەریی کورد لە تاراوگە، ناتوانین لە ئاست ئەم پێشێلکارییە زەقانەی مافی مرۆڤدا بێدەنگی هەڵبژێرین.
ئەوەی ئەمڕۆ ڕوو دەدات، تەنها ڕووداوی سیاسی نین، بەڵکو برینێکی

قـــووڵن لە جەســـتەی مرۆڤایەتیـــدا. بەتـــایبەت ئەو فەتـــوا تاریکپەرستانەیەی لەلایەن (وەزارەتی ئەوقافی سووریا)ەوە دەرچووە، کە تێیدا ڕشتنی خوێنی کورد بە ڕەوا دەزانێت؛ ئەمە زەنگێکی مەترسیدارە بۆ هاندانی دووبەرەکی و گەڕانەوە بۆ سەردەمی بە بەربەرییەتکردنی ئایین لە دژی نەتەوەیەک. هاوکات، ئەو دیمەنە تەقەنەرانەی لە شارە کوردییەکانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان و ئێران دەبینرێن، ئەو سەرکوتکارییە بێبەزەییانەی دەرهەق بە دەنگی ئازاد و خۆپیشاندەران دەکرێن، ویژدانی ئێمەی نووسەر و هونەرمەندی هەژاندووە.

قەڵەمەکانی ئێمە، ئەمڕۆ مەرەکەبیان لێ ناتکێت، بەڵکو خوێنی ئازار و برینەکانی گەلێکی بێ پشت و پەنای لێ دەچۆڕێت. وشەکانمان بۆنی دووکەڵی کۆڕەو و ئاوارەیی و هەناسەی ساردی منداڵانی کوردیان لێ دێت. هاوارمان، دەنگدانەوەی زایەڵەی ئەو نەوە بێدەرەتانانەیە کە لە ڕۆژئاوا و ڕۆژهەڵات، لەنێوان بەرداشی شەڕ و ستەمدا هاڕدراون.

ئەم پەیامەی ئێمە، بانگەوازێکی کراوە و بەپەلەیە بۆ کۆمەڵگای نێودەوڵەتی، بۆ ڕێکخراوە مرۆڤدۆستەکان و پارێزەرانی مافی مرۆڤ. ئێمە دەپرسین: ئێوە لە کوێن؟ ئایا چاوەکانتان نابینن و گوێیەکانتان نابیستن کە چۆن ژن و منداڵ و پیری کورد قڕ دەکرێن؟ ئەو ڕایەڵە باریکەی لەنێوان شەڕ و ئاشتی، لەنێوان کۆیلایەتی و ئازادیدا مابووەوە، خەریکە دەپچڕێت.

ئێمە داواکارین بە زووترین کات “پردێکی مرۆیی” دروست بکرێت. داوا لە هەموو لایەکی ئاشتیخواز و ئازادیخواز دەکەین، بە ویژدانەوە بێنە دەنگ و سنوورێک بۆ ئەم هەموو هەمەجییەت و وێرانکارییە دابنێن. بێدەنگی لە ئاست ئەم تاوانانەدا، بەشدارییە لە کوشتنی هەستی مرۆڤایەتی.

با پێکەوە کار بکەین بۆ سڕینەوەی دنیای تاریکی و شەڕ، بۆ گەڕاندنەوەی هیوا و ئاشتی.

بژی ئاشتی… بژی ئازادی… بەرقەرار بێت شکۆی مرۆڤ.

ناوەند و ڕێکخراوە واژۆکەرەکان:

١ – فیدراسینین نووسەرانی کوردستان – المهجر

٢ – ناوەندی پێنی کوردی (Kurdish Pen)

٣ – یەکێتی نووسەرانی کورد – سوید

٤- گروپی هونەرمەندانی کورد لە سوید

٥ – ماڵی کورد لە ناوچەی تۆرینتۆی گەورە

٦- کۆمەڵەی رۆژئاوی کورد لە کەنەدا

٧ – ماڵی کورد لە کۆلۆمبیای بەریتانیا

٨ – مالی کورد لە کالجاری – کەنەدا

٩ – کۆنگرەی نیشتیمانی کوردی لە ئامریکای باکوور KNC
١٠ – Foundation Kurda Democratic Federation of Kenada
١١ – ماڵی کوردی ڕەوەندی کوردی
١٢ – Foundation Kurda Du Quebec
١٣ – ماڵی کورد لە Saskatchewan
١٤ – یەکێتی گشتی نووسەران و ڕۆژنامەنووسانی کورد لە سوریا . ئەڵمانیا
١٥ – نووسەرانی کورد سوریا لە ئەڵمانیا
١٦ – یەکێتی نووسەرانی کورد لە سوریا. ئەڵمانیا
١٧ – Gesellschaft fUr deutsch- kurdische Freundschaft e. v
١٨ – کۆمەڵێ نووسر و ڕۆژنامەنووسی کورد لە رووسیا و وڵاتانی قەوقاس…